ГАБДУЛЛА ТУКАЙ

КҮҢЕЛЛЕ СӘХИФӘЛӘР

ТАТАРСТАН КИТАП НӘШРИЯТЫ

ГАБДУЛЛА ТУКАЙ

КҮҢЕЛЛЕ СӘХИФӘЛӘР

Балалар өчен
шигырьләр һәм
чәчмә мәсәл

Казан
Татарстан китап нәшрияты
2022

УДК 821.512.145-1-93
ББК 84(2Рос=Тат)-5
Т72

Татарстан Республикасы Милли музее фондлары һәм
Габдулла Тукай әдәби музее экспозициясе нигезендә әзерләнде

Төзүчесе *Гүзәл Төхвәтова,*
филология фәннәре кандидаты

Тукай, Г. М.

Т72 Күңелле сәхифәләр : балалар өчен шигырьләр һәм чәчмә мәсәл / [төз. Г. Төхвәтова]. – Казан : Татар. кит. нәшр., 2022. – 39 б.

ISBN 978-5-298-04386-1

Габдулла Тукайның «Күңелле сәхифәләр» китабы беренче тапкыр 1910 елда Казанда «Сабах» нәшрияты, «Милләт» типографиясендә гарәп графикасында нәшер ителә. Анда «Гали белән Кәҗә», «Безнең гаилә», «Шаян Песи», «Ак Бабай» һ. б. шигырьләре тәүге тапкыр басыла. Хәзерге басма Татарстан Республикасы Милли музее фондларында, Габдулла Тукай әдәби музее экспозициясендә тәкъдим ителгән нөсхәләренә нигезләнеп әзерләнде.

Гарәп язуындагы Тукай әсәрләренең тел-стиль үзенчәлекләрен кириллицада биргәндә аеруча характерлылары төп нөсхәдәгечә сакланды.

УДК 821.512.145-1-93
ББК 84(2Рос=Тат)-5

ISBN 978-5-298-04386-1

© Татарстан китап нәшрияты, 2022
© Төхвәтова Г. Ф., төзү, 2022
© Татарстан Республикасы Милли музее, 2022

ТӨЗҮЧЕДӘН

Хөрмәтле китап сөючеләр!

Габдулла Тукай (1886–1913) – халкыбыз өчен бай мирас калдырган шагыйрь һәм журналист.

Аның «Күңелле сәхифәләр» китабы беренче тапкыр 1910 елда Казанда «Сабах» нәшрияты, «Милләт» типографиясендә гарәп графикасында нәшер ителә. Ул, төсле рәсемнәр белән бизәлеп, балалар зәвыгына туры килерлек итеп эшләнә. Анда шагыйрьнең балаларга багышлап язылган унөч шигыре һәм бер чәчмә мәсәле беренче тапкыр басылып чыга.

Бу китапның бизәлеше дә үзенчәлекле була. Мәсәлән, гади шрифтлы тышлыкны модерн стилендәгечә кызыл төстәге типографик орнаментлы рамка тагын да җанландырып җибәрә. Иллюстрацияләр буларак төрле стильдәге клишелар файдаланылган, һәм алар шагыйрьне шуңа нигезләнгән әсәрләр язарга этәргәндер.

Бу җыентыкта бер иллюстрация – «Безнең гаилә» шигыренә махсус эшләнгән рәсем. Ул М. Я. Чемберс-Билибинаның «Живое слово» китабындагы рәсемнең композициясен файдаланып, катнашучылар санын, татар көнкүреше үзенчәлекләрен, киемнәрне истә тотып, рәссам Зверев тарафыннан төсле итеп бирелгән.

Г. Тукайның шигырьләрен берничә буын вәкилләре яратып укый, ятлый, шагыйрьнең фикерләре, әсәрләре күпләр өчен илһам чишмәсе булып тора.

مكتب مكافاتى

٤ نچى كتاب

كوڭللى صحيفه‌لر

عبد الله توقايف

اثرى .

ناشرى: „صباح“ كتبخانه‌سى

قزان .

ТИПОГРАФІЯ Миллят КАЗАНЬ

1910

МӘКТӘП МӨКЯФӘТЕ

4 нче китап

Габдулла Тукаев

Күңелле сәхифәләр

Казан
«Сабах» көтепханәсе
«Милләт» матбагасы
1910

ممتاز الغان بالا.

طرشدی بو بالا، چن لذت آلدی ایندی تحصیلدن.
یوغاری بولدی اورنی «آفرین» دن همده «تحسین» دن

نی قوشساڭده اوقی آلدی، نی ئەیتسەڭ شونی یازالدی.
بالالرنڭ آراسنده اوزینه «امتیاز» آلدی.

برنچی کره ممتاز بولسه برانسان طوغاندن صوڭ،
فخرلی امتیازلرنی آلور ئوسکاچده آندن صوڭ.

هر یالطراغان آلطون توگل.

تو زله برلن باقچەده، بر آللی گوللی کوبەلەك
اوچقالاب یورگانده اویناب آنده، مونده چوگەلەب:
کوردی قرده بیك ماطور بر ئلله نرسه یالطری
نورلانا، جم جم ایته، یولدز شیکللی قالطری.

کوبەلەکنڭ برده چیك یوق هر ماطورغه عشقنه
تیز گنه اول باردیده قوندی ماطور ذات اوستنه
اول ماطور ذات یولچیلردن سونمی قالغان اوط ایدی
کوبەلەك بولدی هلاك شوندەقونوب یاندی، کویدی.

ИМТИЯЗ[1] АЛГАН БАЛА

Тырышты бу бала, чын ләззәт алды инде тәхсилдән[2];
Югары булды урны «афәрин»нән һәм дә «тәхсин»нән[3].

Ни кушсаң да укый алды, ни әйтсәң, шуны язалды;
Балаларның арасында үзенә «имтияз» алды.

Беренче кәррә[4] мөмтаз булса[5] бер инсан[6] туганнан соң,
Фәхерле[7] имтиязларны алыр үскәч тә аннан соң.

##ҺӘР ЯЛТЫРАГАН АЛТЫН ТҮГЕЛ

Төнлә берлән бакчада бер аллы-гөлле Күбәләк,
Очкалап йөргәндә уйнап, анда-монда чүгәләп,

Күрде кырда: бик матур бер әллә нәрсә ялтырый,
Нурлана, җем-җем итә, йолдыз шикелле калтырый.

Күбәләкнең бер дә чик юк һәр матурга гыйшкына:
Тиз генә ул барды да кунды матур зат өстенә.

Ул матур зат юлчылардан сүнми калган ут иде:
Күбәләк булды һәлак шунда кунып — янды, көйде.

---

[1] *Имтияз* — мактау кәгазе.
[2] *Тәхсилдән* — укудан.
[3] *«Тәхсин»нән* — мактап яхшы дип әйтүдән.
[4] *Кәррә* — тапкыр.
[5] *Мөмтаз булса* — шәплек белән аерылып торса.
[6] *Инсан* — кеше.
[7] *Фәхерле* — мактаулы.

بزنگ عائله .

ئەتكاى ، ئەنكاى، مين ، آپاى ، آبى ، باباى هم بر پسى بزنگ ئويدە بز جيدەو : بزنگ پسى جيدنچيسى .
برگه آشى ، چاى اچه ، بزنگله برگه يوقلى اول خدمتيدە بار : ئوينى تچقان ياوزدن صاقلى اول .

على بلەن كجه.

بزنگ على بيگرەك طانو

كجه بلەن،

منه كجه قاراب طورا

تەرەزدن

على آنى چيرەم بلەن قوناق

ايته .

كجه رحمت اوقى صاقالن

سلكته .

БЕЗНЕҢ ГАИЛӘ

Әткәй, әнкәй, мин, апай, абый, бабай һәм бер песи —
Безнең өйдә без җидәү: безнең песи — җиденчесе.

Бергә ашый, чәй эчә, безнеңлә[1] бергә йоклый ул,
Хезмәте дә бар: өйне тычкан явыздан саклый ул.

ГАЛИ БЕЛӘН КӘҖӘ

Безнең Гали бигрәк тату Кәҗә белән,
Менә Кәҗә карап тора тәрәзәдән.

Гали аны чирәм белән кунак итә,
Кәҗә рәхмәт укый: сакалын селкетә.

[1] *Безнеңлә* — безнең белән.

یالقاو مائمای

بزنگ مائمای راحت طوره، صفا سوره،
جیتزلەنه، اوینی همان جوگره، ئوره
قاری میگا محبتلی کوزی بلەن:
گویا اوینیق دیگان بولا، گویا کوله

قای وقت اول یاطا تەملی آشاب، طویوب،
آل آیاقلری اوستینه باشن قویوب
آنی شونده چبن خلقی طنچسزلی
یالقاو مائمای! اول آلارنی طورمی قووب.

چبنلرنی آستدنغنه قاراب یاطا،
یارطی یوموق کوزنگنه یلطوراتا،
بر وقت اول قولاق آرطن طوروب قاشی
چبن خلقی شونده تیز تیز قاچا باشلی.

کیچه هم بو گون

یا خدای کون کیچه یەمسز ئه بو گون آه نیندی کون!
کیچه صندی هم بویوقدی، ئه بو گون کوگلم بوتون:
ئەی قویاش نورلی، آچلغان باقچەلرنگ گللری
یاقتیلق! راحت! بخت! صایری خدای بلبللری!

ЯЛКАУ МАЭМАЙ

Безнең маэмай рәхәт тора, сафа сөрә,
Җитезләнә, уйный һаман җөгрә-өрә;
Карый миңа мәхәббәтле күзе белән,
Гүя «уйныйк» дигән була, гүя көлә.

Кайвакыт ул ята тәмле ашап, туеп,
Ал аяклары өстенә башын куеп.
Аны шунда чебен халкы тынычсызлый;
Ялкау маэмай! Ул аларны тормый куып.

Чебеннәрне астан гына карап ята,
Ярты йомык күзен генә елтырата;
Бервакыт ул колак артын торып кашый,
Чебен халкы шунда тиз-тиз кача башлый.

КИЧӘ ҺӘМ БҮГЕН

Йа Ходай, көн кичә ямьсез, ә бүген, аһ, нинди көн!
Кичә сынды һәм боекты, ә бүген күңлем бөтен.
Әй кояш нурлы — ачылган бакчаларның гөлләре;
Яктылык! Рәхәт! Бәхет! Сайрый Ходай былбыллары!

کوکللی صحیفه‌لر

۱

باقچی آوچیغه ،
قوش آولاوچیغه :
شاقطی چیتن أش ،
آری طالچیغه .
جوگرده چابا
کیچ ایرته بردای
ماکلایدن آغا
تیرلر یاکغردای .

КҮҢЕЛЛЕ СӘХИФӘЛӘР

I

Бакчы аучыга,
Кош аулаучыга:
Шактый читен эш –
Арый, талчыга.

Җөгрә дә чаба
Кич-иртә бердәй;
Маңлайдан[1] ага
Тирләр янгырдай.

[1] *Маңлайдан* – маңгайдан.

اوچــادر ئوردەك
تیزرەك بول ، تیزرەك
كیتمەسون جراق،
آط ملطقنی آط!

آطدی ، شارط ایتدی
قــاتی جیل چقدی
اشلەپە جیلـگە
اوچدیدە كیتدی .

Очадыр үрдәк, –
Тизрәк бул, тизрәк;
Китмәсен җырак,
Ат мылтыкны, ат!

Атты, шарт итте,
Каты җил чыкты,
Эшләпә җилгә
Очты да китте.

ئورده‌ك يوغـالدى ،
اشلەپـە قالـدى
مسـكن اشلەپە
جراحتلندى .

آطدم مين قوشقه	كولسه كوله‌رلر
كيتمدى بوشقه	كشيلر كورب
آلوب قـايتامن	تيشكلرندن
مجروح اشلەپە	جيل طورور ئورب .

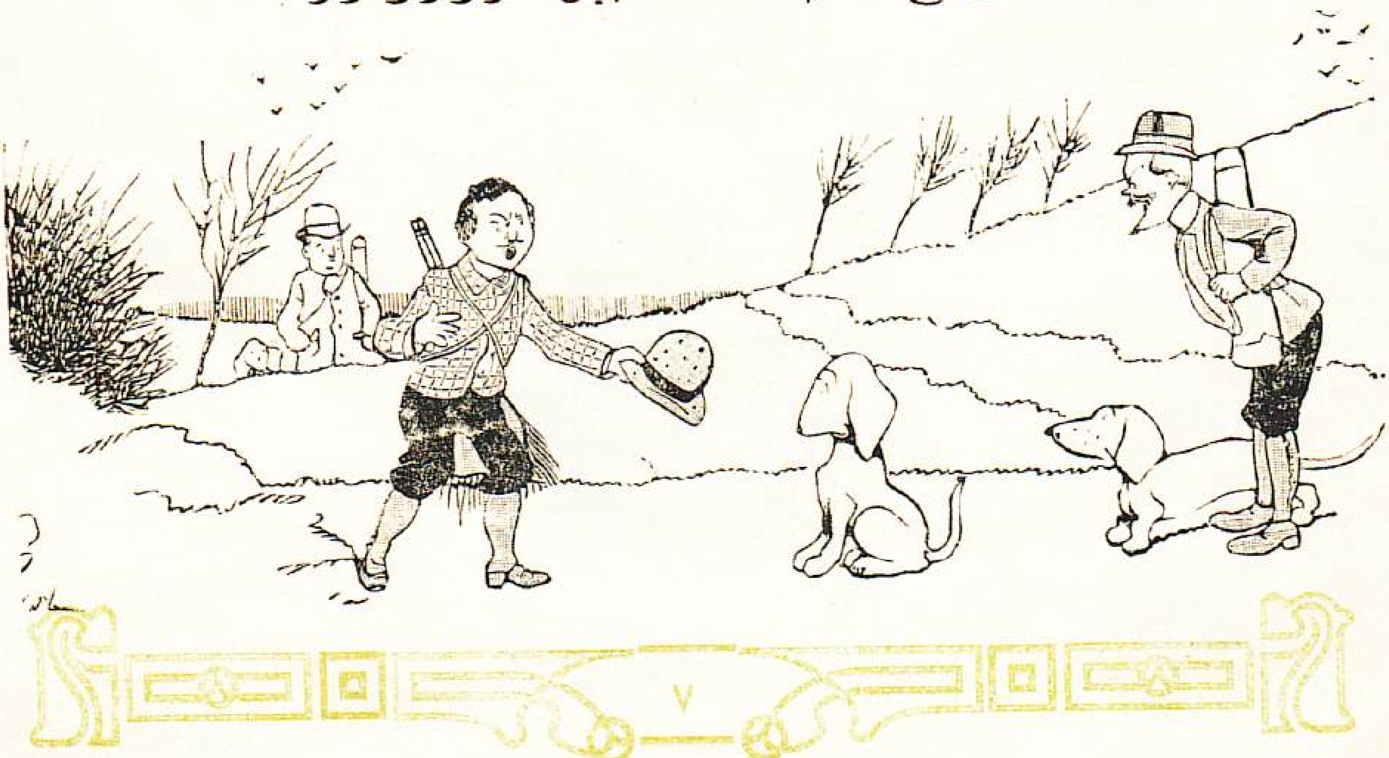

Үрдәк югалды,
Эшләпә калды;
Мескен эшләпә
Җәрәхәтләнде.

Аттым мин кошка,
Китмәде бушка:
Алып кайтамын
Мәҗрух[1] эшләпә.

Көлсә көләрләр
Кешеләр, күреп;
Тишекләреннән
Җил торыр өреп.

---

[1] *Мәҗрух* – яралы.

هر کمنک آشیسی کیله

اورمان بویلاب چرکی اوچوب بارا ایدی
بربر نرسه آشارغه اویلانا ایدی
شول اورندوق گناه‌شو ملقغه بر چبچق
یوری ایدی آزق ازله‌ب پر پر اوچوب .

ایندی چرکی بیچاره‌نک عمری بتدی
تگی چبچق سیزدرمه‌سدن کیلدی طوتدی
چبچق کوبدن آشاماغان بیك آچ ایدی
چرکینی اول آزق ایتدی قابدی یوطدی.

شولوق جیرده اوچا ایدی بر یابالاق ،
آزق فلان یوقمی دیوب قارانغالاب
توشدی آنک اوتکن کوزینه بو چبچق
اول یابالاق بو چبچقغه توشدی اوچوب .

ایندی حاضر چبچقنک‌ده عمری تمام
اوزی حاضر یابالاقغه بولدی طعام
یابالاغم بر ایکی ره‌ت چوقب یرطدی
کوز ئه‌چکانچه چبچقده بتدی والسلام.

ҺӘРКЕМНЕҢ АШЫЙСЫ КИЛӘ

Урман буйлап Черки очып бара иде,
Бер-бер нәрсә ашарга уйлана иде.
Шул урындук, гөнаһ шомлыкка, бер Чыпчык
Йөри иде азык эзләп, пыр-пыр очып.

Инде Черки бичараның гомре бетте:
Теге Чыпчык сиздермәстән килде тотты.
Чыпчык күптән ашамаган, бик ач иде,
Черкине ул азык итте — капты йотты.

Шул ук җирдә оча иде бер Ябалак,
Азык-фәлән юкмы диеп карангалап.
Төште аның үткен күзенә бу Чыпчык;
Ул Ябалак бу Чыпчыкка төште очып.

Инде хәзер Чыпчыкның да гомре тәмам:
Үзе хәзер Ябалакка булды тәгам.
Ябалагым бер-ике рәт чукып ертты,
Күз әчкәнчә[1] Чыпчык та бетте, вәссәлам!

---

[1] *Күз әчкәнчә* — күз ачканчы.

بولدى پيدا ئلله قايدن بر زور بوركت
جيل، جيل ايتكان قناتلرن سلكب ، سلكب
طوتديده اول بزنڭ باطر ياباﻻقنى
طعامﻻدى چوقب ' چوقب ، جولقب جولقب

ئلله قايدن شونده كيلب چقدى آوچى
اورمانلردن اولده بر قوش قورط ازلەوچى
آوچى كيلب ياقنﻻشدى بوركوت بلەن
آطدى بوركوتكه طوغرى‌ﻻب ملطق بلەن .

~~~~~~~~

جەدره تيدى طوغرى توزەب آطقان جيرگه
آوب توشدى بوركوت جەدره برلەن برگه .

شايان پسى

كورچى بيك چنﻻب ، كرشكان اشكه بزنڭ ﻻمعه
بار اويى بر بيك ماطور كولمەك تگو قورچاغينه
« كولمەگم قايچان بتەر؟ » ديب قورچاغى ياتقان ، كوتە
كوتمى حال يوق، برتەتى كولمەك كيرك' بەيرەم جيتە .
~~~~~~~~

Булды пәйда әллә кайдан бер зур Бөркет,
Җил-җил иткән канатларын селкеп-селкеп.
Тотты да ул безнең батыр Ябалакны,
Тәгамлады чукып-чукып, йолкып-йолкып.

Әллә кайдан шунда килеп чыкты Аучы, —
Урманнардан ул да бер кош-корт эзләүче, —
Аучы килеп якынлашты Бөркет белән,
Атты Бөркеткә тугрылап мылтык белән.

Җәдрә тиде тугры төзәп аткан җиргә:
Авып төште Бөркет җәдрә берлән бергә.

ШАЯН ПЕСИ

Күрче, бик чынлап керешкән эшкә безнең Ләмига:
Бар уе — бер бик матур күлмәк тегү Курчагына.
«Күлмәгем кайчан бетәр?» — дип, Курчагы яткан, көтә;
Көтми хәл юк, бер тәти күлмәк кирәк, — бәйрәм җитә.

ئەپسی یەشرنگنە، یاتقان کەتوکنی کوزلیدر
«طوقته سلکنمەسمی؟» دی اول‌برده جانی توزمیدر
اول حاضر، سیکرور منه، حاضر طوتار، حاضر باصار،
اول کەتوکنی اویناتور، اوینار اوزینه شار یاصار

قایغوسی یوق اول پسینگ تیك همان اویناو اویی
بیك شایان! آیهای نایان! اوینارغه حاضر کون بویی.

فاطمه بلەن صاندوغاچ

فاطمه: نی اوچون سین صایرامیسگ صاندوغاچ؟
شاد بولا کوکلم مینم سین صایر اغاچ
چیتلگک ئەیبەت، یانگده بار آشگ
نیك کوکلسز سین بولای بوکدگ باشگ؟

صاندوغاچ: آه مینم صایرار جیرم اورمان ایدی
آنده هرتورلی قزق طولغان ایدی
مین بوجیرده نیگه شادلق کورسەتیم؟
آنده اوچ باش قوشچغم قالدی یتیم!

Ә Песи яшьрен генә яткан, кәтүкне күзлидер;
«Тукта, селкенмәсме?» — ди ул; бер дә җаны түзмидер.
Ул хәзер сикрер менә, хәзер тотар, хәзер басар;
Ул кәтүкне уйнатыр, уйнар, үзенә шар ясар.

Кайгысы юк ул Песинең, тик һаман уйнау уе;
Бик шаян! Ай-һай, наян! Уйнарга хәзер көн буе!

ФАТЫЙМА БЕЛӘН САНДУГАЧ

Фатыйма:
Ни өчен син сайрамыйсың, Сандугач?
Шат була күңлем минем, син сайрагач.
Читлегең әйбәт, яныңда бар ашың:
Ник күңелсез син болай, бөктең башың?

Сандугач:
Аһ, минем сайрар җирем урман иде,
Анда һәртөрле кызык тулган иде.
Мин бу җирдә нигә шатлык күрсәтим?
Анда өч баш кошчыгым калды ятим!

هم مینی انده طاغن دوستم کوته
صاغنا اول، صارغایا اول اوط یوطه.
بلمیسکمی سین چیتن محبوسلك اول
بولسه‌ده آلطون، هانده چیتلك اول.

فاطمه: جه آلایسه مین ایشك آچدم سیکا
بار آزاد بول، قیل‌میکا ایزگی دعاء
بار، جانم ایندی یه‌شل اورمانغه اوچ
تیز یتیم قوشچقلرگ برلن قاوش

Һәм мине анда тагын дустым көтә,
Сагына ул, саргая ул, ут йота.
Белмисеңме син: читен мәхбүслек[1] ул,
Булса да алтын, һаман да читлек ул.

Ф а т ы й м а:
Җә, алайса, мин ишек ачтым сиңа:
Бар, азат бул, кыл миңа изге дога.
Бар, җаным, инде яшел урманга оч,
Тиз ятим кошчыкларың берлән кавыш!

---

[1] *Мәхбүслек* – тоткынлык.

آق بابای

بتون دنیا آپپاق بولوب قار یاوغانده ،
ایشك آلدی ، اورام ، توبه آغار غانده
آپپاق بولوب قایتوب کیله بزنگ بابای
بزگه تورلی ، تورلی اوینچق آلغانده .
شادلانوشوب بز ئەیتەبز : « رحمت بابای
سیگا طاغن کوب یل عمر بیرسون خدای . »
بابای مسکین قار ، یا گغرغه قارامیچه
بزنی شادلاندرمق اوچون جوری شولای .

قزقلی شه‌کرت

ئەیدەلی آقبای، اویره‌ن سین آرط آیاغنگ برله طور
آومه، آومه‌طوب‌طوری‌طور ،توزاوطور ،یخشی‌اوطور!
ـ نیك عذابلیسگ بولای سین ، مین ئلی بیك کچکنه
مین طوغانغه تیك ایکی آیلاب بولور یا اوچکنه .
یوق کیره‌کمی مین اویره‌نمیم مینم اوینیسم کیله
شول بولونلرده یاطاسم ' شونده آونیسم کیله .
ـ آخ جوله‌رمائمای! طرش یاشلای، زورایغاچ‌جایسزاول
قارطایوب قاتقاچ بوونلر ، أش بلو اوگغایسز اول !

АК БАБАЙ

Бөтен дөнья аппак булып кар яуганда,
Ишек алды, урам, түбә агарганда,

Аппак булып кайтып килә безнең Бабай,
Безгә төрле-төрле уенчык алган да.

Шатланышып, без әйтәбез: «Рәхмәт, Бабай,
Сиңа тагын күп ел гомер бирсен Ходай!»

Бабай, мескен, кар-яңгырга карамыйча,
Безне шатландырмак өчен җөри шулай.

КЫЗЫКЛЫ ШӘКЕРТ

– Әйдәле, Акбай! Өйрән син, арт аягың берлә тор;
Аума, аума! Туп-туры тор, төз утыр, яхшы утыр!

– Ник газаплыйсың болай син, мин әле бик кечкенә;
Мин туганга тик ике айлап булыр йә өч кенә.

Юк, кирәкми, мин өйрәнмим, минем уйныйсым килә;
Шул болыннарда ятасым, шунда ауныйсым килә.

– Ах, җүләр маэмай! Тырыш яшьләй – зурайгач җайсыз ул;
Картаеп каткач буыннар, эш белү уңгайсыз ул!

بیچاره قویان

– ای قویان ، قورقاق قویان ، یومشاق قویان !
موکلاناسک نیندی حسرت ، قایغودان
– ای جانم سین یاش بالا شول بلمیسک ،
توشدی زور حسرت نیچك موکلانمیسک !

БИЧАРА КУЯН

– И Куян, куркак Куян, йомшак Куян,
Моңланасың нинди хәсрәт, кайгыдан?

– И җаным, син яшь бала шул, белмисең;
Төште зур хәсрәт, ничек моңланмыйсың.

بز ایکەو ئەتکە قویان ، ئەنکە قویان
یاش قویانچقلرینە بزدن طوغان .
بارچەبز بر عائلە بولغان ابدك
كوب زمان شادلق بلەن طورغان ایدك .
یاش بالالرنی آشاب کیتدی بوری
بیك اوصال یرتقچدر اول مور قورغوری.
کوبدە ئوتمی قویدی دنیا ئەنکەسی
طولدی کوکلم نیچك ایتب ئەیتەسی:
کیلدیدە بریاوز آوچی ات بلەن
آطدی أولتردی آنی ملطق بلەن.
شول وقتدن بیرلی آش بولمی آشم
موڭلانام یالغز باشم، آغزام یاشم.

Без икәү: Әткә куян, Әнкә куян,
Яшь куянчыклар янә бездән туган.

Барчабыз бер гаилә булган идек,
Күп заман шатлык белән торган идек.

Яшь балаларны ашап китте Бүре,
Бик усал ерткычтыр ул, мур кыргыры!

Күп тә үтми, куйды дөнья Әнкәсе;
Тулды күңлем, ничек итеп әйтәсе.

Килде дә бер явыз Аучы Эт белән,
Атты, үлтерде аны мылтык белән.

Шул вакыттан бирле аш булмый ашым,
Моңланам ялгыз башым, агзам яшем.

چلبر داغی أت

برایشك آلدنده اویاده چلبرغه بەیلەنگان قارت أت طورا ایدی. اول بالاچاغندانوق، شول چلبرده یورطقاراوللاب، خواجەسینه بیك كوب خدمت ایتكانگه خواجەده بوأتنی بیك سویه ایدی.

خواجه، قای وقت مونگ یـانینه كیلوب: «سین مینی یاراطاسڭ، میڭا طوغری خدمت ایتەسڭ بیت، انشأالله مینده سینی طاشلامام، دیب ئەیتوب قارت اتنڭ كوڭلن شادلاندروب كیته ایدی.

قای چاقده، ایركده یوری طورغان اورام أتلری بوایشك آلدینه كروب، بوأتنی قوطورتەلر واوچكلیلر ایدی.

- منه سین خواجەگه خدمت ایتكان بولاسڭ، بروقت كوررسڭ ئلی - سین قارطایوب اشدن چقساڭ، خوجەڭ سینی یورطندن قوواردە چغارور ئلی، آشارغەده طابالماسسڭ دیلر ایدی.

لكن چلبردەغی أت بولارنڭ سوزلرن، خواجەنڭ أشن طاشلاب اوزینه كون كوررگه كیڭاش بیرولرن طڭلامادی.

كونلرده بركون بوأت خواجەسینڭ یورطندن اوط چقدی. ئوی یانوب بتدی؛ ایندی اوط نڭ یـالقنلی توتونلری أت اویاسینەده جیته باشلادی.

ЧЫЛБЫРДАГЫ ЭТ

Бер ишек алдында ояда чылбырга бәйләнгән карт Эт тора иде. Ул бала чагыннан ук шул чылбырда йорт каравыллап Хуҗасына бик күп хезмәт иткәнгә, Хуҗа да бу Этне бик сөя иде.

Хуҗа, кайвакыт моның янына килеп:

— Син мине яратасың, миңа тугры хезмәт итәсең бит, иншалла, мин дә сине ташламам, — дип әйтеп, карт Этнең күңелен шатландырып китә иде.

Кайчакта ректә йөри торган урам этләре, бу ишек алдына кереп, бу Этне котырталар вә үчеклиләр иде.

— Менә син Хуҗаңа хезмәт иткән буласың; бервакыт күрерсең әле: син картаеп эштән чыксаң, Хуҗаң сине йортыннан куар да чыгарыр әле, ашарга да табалмассың, — диләр иде.

Ләкин чылбырдагы Эт боларның сүзләрен, Хуҗаның эшен ташлап, үзенә көн күрергә киңәш бирүләрен тыңламады.

Көннәрдә бер көн бу Эт Хуҗасының йортыннан ут чыкты. Өй янып бетте; инде утның ялкынлы төтеннәре Эт оясына да җитә башлады.

بیچاره‌أت بیك قاتی قورقدی: قزغانچ طاوشلر ایله‌ئوروب، یغلاب، آری، بیری، صوغلوب چلبرنی ئوزه‌رگه آزابلانا باشلادی. شولای بولسه‌ده آنگ اچنده: «شاید خواجه‌م کیلور ئلی، مینی قوتقارور ئلی» دیگان اشانچ همان بار ایدی.

بارا طورغاچ توتوندن صولش آلورغه‌ده چیتن بولا، باشلادی، مسکین أت چلبرنی ئوزه آلمی، آکار حاضر یانوب ئوله‌رگه گنه قالغان ایدی.

شولای طورغانده، منه برزمان ئلله قایدان توتون آراسندن خواجه جوگروب کیلوب چقدی. آنگ چه‌چلری کیملری، یوزی تمام کویگان، بتون حیرندن توتون چغه ایدی. اوزی شوندی قورقنچده بولسه‌ده، اول نیچك‌ده بولسه اوطنی جروب کروب، اتنگ چلبرن چیشدی.

ات مسکین قوتولووی بله‌ن خواجه‌سینه طاشلاندی، ئوره، جلی، خواجه‌سینگ بیتن، قولین یالارغه باشلادی. بیچاره ات تیك: «رحمت سیگا! مین سینگ مینی قاراب طوروب هلاك ایتمه‌سکه اشانغان ایدم. رحمت سیگا!» دیب ئه‌یته گنه آلمی ایدی.

صوك

Бичара Эт бик каты курыкты: кызганыч тавышлар илә өреп, егълап, ары-бире сугылып, чылбырны өзәргә азаплана башлады. Шулай булса да, аның эчендә «Шаять, Хуҗам килер әле, мине коткарыр әле» дигән ышаныч һаман бар иде.

Бара торгач, төтеннән сулыш алырга да читен була башлады. Мескин Эт чылбырны өзә алмый, аңар хәзер янып үләргә генә калган иде.

Шулай торганда, менә берзаман әллә кайдан төтен арасыннан Хуҗа җөгереп килеп чыкты. Аның чәчләре, киемнәре, йөзе тәмам көйгән, бөтен җиреннән төтен чыга иде. Үзе шундый куркынычта булса да, ул, ничек тә булса утны җырып кереп, Этнең чылбырын чиште.

Эт, мескин, котылуы белән Хуҗасына ташланды: өрә, җылый, Хуҗасының битен, кулын яларга башлады. Бичара Эт тик: «Рәхмәт сиңа! Мин синең мине карап торып һәлак итмәсеңә ышанган идем. Рәхмәт сиңа!» — дип әйтә генә алмый иде.

Соң

„صباح“ کتبخانه‌سی طرفندن نشر ایدلگان
مکتب مکافاتی

۱ نچی کتاب	جوانـچ	۲۰ تین
۲ „ „	آلتون أنج	۲۰ „
۳ „ „	علی بابا	۲۰ „
٤ „ „	کوڭللی صحیفه‌لر	۲۰ „

آدریس:

Казань,

„САБАХЪ“

قزان‌ده ملت مطبعه‌سنده باصلدی.

ЭЧТӘЛЕК

Төзүчедән 3

Имтияз алган бала 7

Һәр ялтыраган алтын түгел 7

Безнең гаилә 9

Гали белән Кәҗә 9

Ялкау маэмай 13

Кичә һәм бүген 13

Күңелле сәхифәләр 15

Һәркемнең ашыйсы килә 21

Шаян Песи 23

Фатыйма белән Сандугач 25

Ак Бабай 29

Кызыклы Шәкерт 29

Бичара Куян 31

Чылбырдагы Эт 35

Литературно-художественное факсимильное издание

Тукай Габдулла
(**Тукаев** Габдулла Мухамметгарифович)

ВЕСЁЛАЯ ОХОТА

Составитель **Тухватова** Гузель Фардиновна

Казань. Татарское книжное издательство. 2022

На татарском языке

Әдәби-нәфис факсимиль басма

Тукай Габдулла
(**Тукаев** Габдулла Мөхәммәтгариф улы)

КҮҢЕЛЛЕ СӘХИФӘЛӘР

Төзүчесе **Төхвәтова** Гүзәл Фәрдин кызы

Мөхәррире *Р. Н. Шакирова*
Тышлык рәссамы һәм бизәлеш мөхәррире *Р. Х. Хәсәншин*
Техник мөхәррире һәм компьютерда биткә салучысы *Н. Н. Мусина*
Корректоры *А. А. Гарипова*

6+ Знак информационной продукции согласно
ФЗ от 29.12.2010 г. № 436 – ФЗ

Оригинал-макеттан басарга кул куелды 7.07.2022.

Форматы 70×100 1/16.
Шартлы басма табагы 3,25. Тиражы 3000 д. Заказ 22-07059

«Татарстан китап нәшрияты» ТР ДУП.
420066. Казан, Декабристлар урамы, 2.
Тел./факс: (843) 519-45-22.
http: // www.tatkniga.ru

e-mail: info@tatkniga.ru

Татарстан китап нәшриятының фирма кибетләре:

Казан, Бауман урамы, 19. Тел.: (843) 294-70-50. Казан,
Бауман урамы, 51. Тел.: (843) 225-76-55. Казан,
Декабристлар урамы, 2. Тел.: +7(927) 671-05-00.

Маркетинг бүлеге:

Казан, Декабристлар урамы, 2. Тел.: (843) 519-45-35.

Интернет-кибет:

http: // www.tatkniga.ru

Отпечатано в ООО «КОНСТАНТА»
308519, Белгородская обл., Белгородский р-н,
пос. Северный, ул. Березовая, 1/12.
Тел./факс (4722) 300-720, www.konstanta-print.ru

EAC